De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* N°. 124).

Dit blad wordt geregeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den Inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE.** Abonnementen en Advertentiën aan den Uitgever **J. A. WORMSER; Bureau N. Z. Voorburgwal 44, te Amsterdam.**
Inzendingen die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 25 Augustus 1895. N°. 922.

Abonnementsprijs: *franco* aan huis, per drie maanden *f* 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureel 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureel te Amsterdam.
Advertentiën: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

„Tot Sion komen met gejuich."

> En de vrijgekochten des Heeren zullen wederkeeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vreugdigheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.
> Jesaia 35 : 10.

Tegen ons weenen staat ons lachen, tegen onze vreugd onze droefenis, tegen het zuchten en kermen onzer ziel het juichen en jubelen van ons hart over.

Voor *beide* is ons hart bekwaamd, op *beide* bewegingen van ons gemoed is ons menschelijk zielsleven geschapen en aangelegd.

Het zijn als twee richtingen waarin ons hart getrokken, twee werelden waarin ons hart wordt opgenomen, twee levenspolen, waarvan het de inwerking en aandoening ondergaat.

Soms zelfs overkomt u een besef, alsof het hart waarmeé ge nu jubelt niet hetzelfde hart was, als waarmeé ge gisteren nog geklaagd en gejammerd hadt.

Verblijd en verheugd zijn maakt u zoo heel anders, geeft u zoo een heel ander leven, en schept u zulk een heel andere existentie, dan de droefenis die zich als een slang om uw hart kronkelt en de zielsbenauwing die u de keel toeknijpt.

Vreugde tint ons gelaat anders, geeft ons een ander oog, buigt de trekken op ons aangezicht om, leent ons een andere stem, een anderen toon, en brengt een heel andere taal op onze lippen.

Ja, het is of het hart zelf onder indrukken van vreugde en blijdschap anders gewaar wordt, anders werkt en andere gedachten uitgeeft.

Vreugde maakt vriendelijk, maakt welwillend, opent uw hand gul en mild, bekwaamt u tot vergeven en door de vingers zien, verhoogt uw veerkracht en uw moed. En omgekeerd dreigt droefenis maar al te vaak u somber en bijna stug te stemmen, u in u zelf op te sluiten, alles donker voor uw oog te tinten, en u voor heel uw omgeving onvriendelijk en gemelijk te maken.

o, Gewisselijk, vreugde *kan* over de schreef gaan, en de blijdschap kan door uitspatting tot zonde verleiden, en ook omgekeerd *kan* het kruis heiligend op ons werken, en ons tot ootmoed en nederigheid en het deelnemen in anderer leed stemmen. Zelfs mag er bijgevoegd, dat waar de ritselingen des Heiligen Geestes worden vernomen, altoos *iets* van die vrucht des lijdens zal gezien worden.

Maar over de groote menigte genomen, lijdt het *als regel* geen tegenspraak, dat vreugde voor het menschelijk hart *natuurlijk* is, en dat droefenisse *tegen de natuur* van ons hart in gaat, ons vaak wrevelig maakt, en verbittert.

Van een *zeer enkel* kind Gods moogt ge roemen, dat de adel zijner ziel u het meest in zijn lijden beminlijk was en aantrok, maar overigens weert ge zelfs onder Gods heiligen de klacht niet van de lippen, dat tegenspoed hen min vriendelijk stemde en zooveel aantrekkelijks als anders van hen uitging, deed bevriezen in hun hart.

Zoo *warme* als ze anders zijn, zoo *koud* komen ze dan u tegen.

Het is of, als de vreugd huns levens van hen wijkt, hun hart pijnlijk ineenkrimpt, en daarom niet meer dien malschen, zachten gloed kan uitstralen, die u anders zoo verkwikken en koesteren kon.

Nu verklaart zich dit gereedelijk én uit 's menschen schepping én uit het einddoel, waar de Ontfermer zijn Sion heenleidt.

Vóór er zonde was zou noch Adam noch Eva in het paradijs hebben kunnen weenen. De lach, niet de traan, is het Goddelijk merkteeken van onzen hemelschen oorsprong. Lachende, niet schreiende wezens had God naar zijn beeld geschapen. En toen later het schreien kwam, was dat schreien de *verwrongen* lach, de in haar tegendeel omgezette uiting van oog en gelaat.

En niet anders is het, als ge merkt op den eeuwigen morgen, die straks over Gods Sion zal opgaan. Ook daarvan toch heet het: »De vrijgekochten des Heeren zullen tot Sion komen met *gejuich*, en eeuwige *blijdschap* zal op hun hoofd wezen; *vroolijkheid* en *blijdschap* zullen ze verkrijgen, maar droefenis en zuchten zullen *wegvlieden*."

De traan is dus niets dan het symbool van een korte tusschenperiode, die voor de stokouden onder ons nog de eeuw niet haalt, en die straks ondergaat in perkelooze eeuwigheden, waarin er geen traan meer zal zijn om af te drogen, en niets dan eindelooze jubel van hooggestemde vreugde heel uw wezen spannen en uw ziel met gloed doortintelen zal.

De traan der smarte hoort niet in den hemel, maar in de hel thuis. Daár, en niet in het Vaderhuis, zal zonder einde weening en zonder dat het ophoudt, knersing der tanden zijn.

Daar zal *nooit* de lach zijn schatering doen hooren, *nooit* de glans der vreugde het aangezicht doen blinken.

Dat we zoo vaak schreien moeten op aarde, en dat onze ziel, zelfs als we ouder zijn geworden, soms nog zoo bitterlijk voor God kan weenen, is niet omdat God het zoo gewild had, maar omdat wij ons door onze zonde den heiligen vreugdelach onzes Gods onwaardig hebben gemaakt.

Doch dan gevoelt ge ook, dat de *droeve* gesteldheid der ziel u nooit tot *een tweede natuur* mag worden, en dat ge iets uit God in uw wezen schendt, zoo ge aan de smart *lust* gaat krijgen en de *vatbaarheid* voor het juichen en jubelen in u onderdrukt of vernietigt.

Dat eischt de ernst van het kruis dan ook allerminst, veeleer wordt het door dien heiliger ernst, die de verlosten des Heeren kenmerkt, afgekeurd en veroordeeld.

Want wel is het kruis niet te ontgaan en dauit bijna geen menschenhart zonder diepe litteekenen ten grave; wel werpt de bevinding van eigen schuld en zonde elken morgen dat we opstaan, en elken avond dat we ons ter ruste leggen, een somber floers over ons zelfbewustzijn; en ook weet, wie dieper leeft, hoe de nood van Gods Sion en het woelen der goddeloosheid, het hart kan doen ineenkrimpen; — maar toch, wie uit Gods Woord leeft, gaat daar niet in onder, zinkt daarin niet weg.

Ook bij het bangste kruis ruischt voor hen altoos de *psalm der opstanding*.

»Immanuël *stierf*, maar ook Immanuël *verrees*" blijft het overwinningsteeken, dat hoog in het zenith boven hun leven als Gods kind op aarde staat.

Door de smart gaat het heen, maar altoos naar de vreugde toe.

Droefenisse, ja, maar als een Goddelijke medicijn, om weer hooger de vreugde onzer ziel te doen rijzen.

Van het *kruis* altoos naar de *kroon!*

Nu zaaien met *geween*, maar om eens met gejuich te maaien.

Geloof en liefde, maar ook de onvergankelijke *hope* vastgehouden.

En daarom, opdat zoo ook onze ziel eenmaal eeuwiglijk met heel Gods Sion in vreugde kunne juichen, mag de *vatbaarheid* voor de genieting der vreugd hier niet in ons wegsterven.

Het lachen moet ons altoos nader staan dan het weenen.

Ja door den traan van uw weemoed heen moet de heilige lach spelen, die, als Gods engelen een zichtbaar gelaat hadden, van hun aangezicht op het gelaat van Gods kinderen zou afstralen.

De vraag is maar, of ge nog steeds aan het stuk uwer *ellende*, of ook reeds aan het heerlijk stuk uwer *verlossing* toe zijt.

Want zijt ge dat waarlijk, heeft de diepe toon van het *»ik ben verlost, God heeft mij welgedaan"*, door uw ziel weerklonken, dan is die schat der zaligheid, die uit het hart van uwen Hoogepriester in u is gedaald, zoo alle beschrijving te boven gaande, dat uw vreugdegeroep over zoo Goddelijke ontferming alle weegeklag in u overstemmen moet.

Natuurlijk, wie elken morgen en elken avond zijn gewond en zondig hart ontbloot, en dan niet even waarlijk en even gedurig de vrucht van het bloed des Kruises daarop toepast, bij dien *moet* de somberheid wel de overhand behouden. Wat zou zulkeen juichen?

Maar als Immanuel daarboven u de *levende* Middelaar is geworden, dien *gij* kent, en die *u* bij name kent; als ge het bidden van uw Hoogepriester, onderwijl gij voor hem nederknielt, met het oor uwer ziel beluistert; en als ge zoo feitelijk de besprenging met het bloed des Kruises weer telkens ondergaat, dan moet de dank het van de klacht, de juichtoon der verlossing het van de verzuchting der droefenisse winnen, en het *»beginsel* der eeuwige vreugde" reeds hier in het diepst uwer ziel gemaakt worden.

Ja, er is meer.

Als ge niet maar met eigen leed en met het leed van Gods Sion, maar ook met uw levenden Heere in den hemel rekent, en uw Verlosser ook als uw Koning kent, en het niet maar belijdt, maar *meent*, dat hij zit aan de rechterhand der kracht Gods, en dat eens elke vijand aan zijn voeten zal onderworpen worden, dan is zelfs de wreedste teleurstelling nooit in staat, om de veer uwer ziel zóó neer te buigen, dat ze knakken zou.

Want wel gaat de strijd dan door, en dat moet, want we zijn geroepen, om als krijgsknechten des Heeren de lendenen steeds omgord te hebben; en wel kan in dien strijd de slagorde des Heeren een oogenblik deinzen, en zelfs de vleugel rechts of de vleugel links van die slagorde worden teruggeworpen, maar dan is er toch nooit van *nederlaag* sprake.

Nooit sprake van een *verliezen* van den slag, van een *ondergaan* in de worsteling.

Integendeel, dan dringt ook bij de bangste teleurstelling, altoos weer het vreugdegeroep van *»meer dan overwinnaars"* door de gelederen, en Hij die aan de rechterhand Gods zit, spreekt tot dit vreugdegeroep zijn heilig *Amen*.

Laat dan de worsteling hard en bang en lang zijn; laat u dan soms de weg te veel worden, tot aan dien laatsten mijlpaal, die u in het hemelsch Sion doet overgaan; ja, laat het dan wezen, dat ge in moedelooze, d. i. in *geloofloose* oogenblikken, soms met uw kruis ter aarde nederstort, daarom verlaat u toch, zoo ge waarlijk Gods kind zijt, God de Heilige Geest in het binnenste uwer ziel niet.

En als die in u wonende, in u fluisterende, in u biddende God, u dan weer opwekt, weer den balsem zijner vertroosting over de ziel doet vloeien, en u weer in zalige liefdesgemeenschap met uw Heiland verbindt, dan lacht ge toch weer door uw tranen heen.

En die heilige lach plant zich als een vonk van hemelsch vuur door heel uw leven voort, tot het eens in den eeuwigen lach, in de vreugde van het Sion daarboven, overgaat, en al wat hier droefenis, en hier verzuchting was, voor altoos, om nimmer weder te keeren, van u wegvliedt.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. Houtzagers te Kootwijk, van Ds. Vos te Veendam, gecollecteerd voor Kootwijk *f* 10.25.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 23 Aug. 1895.

Vergadering der Classis Edam, 15 Aug. 1895.

Door Ds. H. Louman Beijer, praeses der vorige vergadering, wordt de vergadering geopend op de gewone wijze.

Deputaten kerkvisitatoren brengen rapport uit.

Naar aanleiding van het rapport komt, na een lange bespreking, een voorstel in stemming van den volgenden inhoud: »De Classis benoeme eene commissie van voorlichting, bestaande uit twee leden, voor de bespreking van de quaestie der rechtvaardigmaking van eeuwigheid, op de volgende vergadering.

Nadat dat voorstel is aangenomen, worden tot leden dezer commissie aangewezen D.D. H. van Dijken en H. Louman Beijer.

Het voorstel van de kerk van Monnikendam komt ter tafel. Het is van den volgenden inhoud: »De Classe spreke als haar gevoelen uit, dat geen kerk gasten tot het H. Avondmaal mag toelaten, dan na zich vooraf verzekerd te hebben, dat daartegen geen bezwaar bestaat in de kerk, waartoe zij behooren." Dit voorstel wordt met meerderheid van stemmen aangenomen.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Het College van Docenten maakt bekend, dat het Admissie-examen voor de Theol. School aanvangt Dinsdag 17 Sept. a. s., des voorm. ten 9 ure.

Die zich hiervoor wenschen aan te dienen, hebben zich in geschrifte of in persoon vóór of op dien datum aan te melden bij den Pedel, den heer J. Jansen te Kampen.

De adspirant behoort voorzien te zijn, behalve van een gewoon lidmaats-attest, van eenig getuigschrift aangaande godsvrucht en karakter met het oog op de keuze eener opleiding tot den Dienst des Woords. Voor zooveel dit doenlijk is, van Classes of Kerkeraden. In elk geval van betrouwbare Christelijke personen, wanneer men, door onbekendheid, van eerstgenoemden geen aanbeveling verkrijgen kan. Betreffende aanleg en bekwaamheid is een verklaring van leermeesters of andere bevoegde personen wenschelijk.

Behalve dat men voldoende moet onderlegd zijn, om met vrucht de Ie Klasse te kunnen volgen, — wordt herinnerd: aan de kennis die vereischt wordt van de hoofdfeiten der Bijbelsche Geschiedenis en van de beginselen der Geref. Religie naar het *Kort Begrip*.

Tevens zal gevraagd worden naar de redenen, welke den adspirant doen staan naar de opleiding voor het leeraarsambt.

Voor hen, die zich, na aanneming, voor een hoogere Klasse willen aangeven, wordt nogmaals bericht: — dat, volgens het Besluit der jongste Curatoren-Vergadering, de Ve Klasse, welke reeds lang in het Schoolreglement was opgenomen, thans regel wordt.

Voor de Testimonium-vakken, in het Reglement genoemd, wordt geen uitstel van examen meer gegeven; deze vakken staan voortaan gelijk niet alle andere van elk Klasse-examen. Mythologie is verplaatst naar de IIIe Klasse. Antiquiteiten en Logica zullen worden onderwezen in de IVe Klasse. Novitii in de Ve Klasse moeten voor deze twee vakken de IVe Klasse bijwonen; zoodat zij hierin geen examen behoeven te doen bij de Admissie.

Namens het Doc.-College,
P. Biesterveld, *Rector.*
C. Mulder, *Secretaris.*

Kampen, 7 Aug. 1895.

Buitenland.

Duitschland. Houding van het kerkbestuur der Rijnprovincie tegenover de theol. faculteit te Bonn.

Bekend is het, hoe verleden jaar het houden van een »Feriencursus" aanleiding gegeven heeft tot een bitteren strijd op kerkelijk gebied. De hoogleeraren van de theologische faculteit van de Universiteit van Bonn hadden zich er toe geleend, om in hunne vacantie eene reeks voordrachten te houden voor predikanten, ten einde hen op de hoogte te stellen met de vorderingen der theologische wetenschap in de laatste jaren. Doch vooral de hoogleeraren Meinhold en Graf maakten het in hunne voordrachten zoo bont, dat men in rechtzinnige kringen er ernstig protest tegen moest teekenen.

Eerst kon men over dien »Feriëncursus" alleen oordeelen naar de verslagen, die er van in de bladen gegeven werden. Doch daarna werden de voordrachten door de hoogleeraren die ze gehouden hadden in het licht gegeven en nieuwe ontroering was het gevolg er van.

De Bonnerferiercursus werd toen aanleiding, dat men zich ernstig de vraag ging stellen: »Gaat het langer om de aanstaande dienaren des Woords over te geven aan de leiding van mannen, die zoo onbeschroomd alles loochenen wat den Christen dierbaar is?" Verschillende plannen werden toen gemaakt, om aan die misstanden een einde te maken. Vooral de predikant Von Bodelschwing wist de harten warm te maken voor de gedachte van eene vrije theologische faculteit, waaraan de aanstaande candidaten tot den heiligen dienst, althans voor een deel, hunne opleiding zouden ontvangen. Doch van hooger hand, namelijk van den president van den opperkerkeraad, Dr. Barkhousen werd dit plan zoo hevig bestreden, dat het scheen alsof men den moed in de schoenen liet zinken, om ook maar dit halve plan ten uitvoer te brengen. En zoo is het dan geschied, dat men dit plan opgaf om het denkbeeld te gaan koesteren, om mannen van positieve richting te brengen tot het ambt van hoogleeraar.

De Martelaren.

CC.

RICHARD HUN.

Van de dagen van Wickleff af tot die van Luther toe, bleef het Woord Gods zijne kracht uitoefenen aan eene wolke van getuigen, die om den naam des Heeren willig gevangenisstraf droegen, de beroovingen hunner goederen blijmoedig aanzagen, ja zelfs den dood niet vreesden. Het had den Heere behaagd, zijne kerk de oogen te openen voor de dwalingen van het pausdom, en zij gaf haar bloed willig over voor dat dierbare Woord Gods, dat eene kracht is tot zaligheid in de hand des Heiligen Geestes.

In 1441 werd een krijgsman van adellijken bloede, Rogier Dale, opgehangen, omdat hij de waarheid Gods, in Christus geopenbaard, stelde boven de leerstellingen van Rome, en met hem stierven vele anderen, wier namen niet tot ons gekomen zijn, den marteldood.

De vijanden der waarheid zochten echter niet alleen mannen op het schavot te doen sterven, ook vrouwen ondervonden de kracht van den haat tegen Christus en zijn volk.

In 1494 werd Jeanne Boughton, eene weduwe, moeder van mevrouw Young, gevangen genomen, omdat zij verdacht werd van ketterij. Voor de rechtbank staande, beleed zij, eene vrouw van meer dan 80 jaren, blijmoedig den Heere Jezus. Daarom werd zij den 28en April 1494 te Smithfield verbrand.

Geen beter lot trof in 1515 Richard Hun, een inwoner van Londen, die daar het eermaam bedrijf van lakenkooper uitoefende. Toen de Roomsche geestelijken hem aantasten, had hij zich nog niet geheel aan de zijde der Wicklefieten (zoo noemde men de geloovigen dier dagen) geschaard. Toch had hij reeds genoeg van het Evangelie Gods geproefd, om er nog meer onderzoek naar te willen doen. Hij kreeg dagelijks meer lust in de waarheid. Deze man had een klein kind, dat, nog slechts 5 weken oud, stierf. Nauwelijks had de pastoor van zijne parochie, St. Maria Marselon, met name Thomas Dufield, dit vernomen, of hij spoedde zich naar Hun en eischte de deken uit de wieg van zijn overleden kind als iets, dat hem toekwam. Hun antwoordde, dat de deken het eigendom des kinds niet was, en hij derhalve die hem niet schuldig was. De pastoor kon de weigering niet verkroppen en riep hem voor de rechtbank des Officiaals. Hun overlegde met zijne vrienden wat hem nu te doen stond en bracht op hun aanraden een aanklacht in tegen den pastoor, als die iets onbillijks eischte. Toen staken de geestelijken hunne hoofden bij elkaar om te overleggen, wat den beschuldigden pastoor te doen overbleef. Zij wisten niets anders, dan Hun bij den bisschop aan te klagen van ketterij. Kort daarop was de beschuldigde in den zoogenaamden Lollardstoren, zooals de toren der St. Pauluskerk genoemd werd. In dien tijd was William Horsey, kanselier des bisschops, belast met het bestuur over deze gevangenis. Zijne vertrouwde dienaren waren Charles Joseph en John Spalding. Deze twee nu vatten het plan op, Richard Hun in den toren van honger te doen omkomen. Toen zij echter zagen, dat dit niet zoo spoedig wilde gelukken, vielen zij hem in de gevangenis aan, bonden hem aan handen en voeten en verworgden hem op de gruwelijkste wijze. Daarop maakten zij zijn lijk los en hingen het in zijnen gordel aan eenen spijker. Dit deden zij, om het gerucht, dat zij sinds verspreidden, te beter ingang te doen vinden, dat de martelaar zichzelven had omgebracht. Het nauwkeurig onderzoek, dat daarop gevolgd is van den fiscaal van Londen Thomas Barnwill met twaalf anderen bracht echter uit, dat hier geweld gepleegd was. Een der misdadigers John Spalding beleed dat later ook. Hun stierf den 4en December 1515.

PATRICK HAMILTON.

Wies in Engeland Gods kerke dagelijks meer in zuiverder kennis van den Bijbel, ook in Schotland zag men hetzelfde, al geschiedde dit daar veel later dan in het eerstgenoemde land. Toen vloeide ook in Schotland het bloed der martelaren. De eerste martelaar van dit toen nog op zichzelf staande koninkrijk is Patrick Hamilton geweest. Hij, de zoon van eenen broeder des graven van Arron en van de zuster van John hertog van Albany, was verwant aan het koninklijke huis van Schotland. In 1503 was hij geboren. Hij studeerde in de theologie aan de Universiteit te St. Andrews, waar hij door het onderwijs van John Major, den leermeester van Knox en Buchanon, het eerst met Rome's dwalingen bekend werd. Daar hij met groote gaven van verstand en hart begaafd was, werd hij spoedig een geleerd man. Nadat hij met de leer, door Luther verkondigd, bekend was geworden, voelde hij zich daardoor aangetrokken er verlangde er meer van te weten. Dit kon in Schotland niet geheuren, want de geestelijken zagen hem met wantrouwige blikken na. In 1526 begaf hij zich naar Duitschland, genoot eenigen tijd te Wittenberg het onderricht en den omgang van Luther en Melanchton en vestigde zich toen te Marburg, waar hij eenigen tijd hoogleeraar was. In deze stad vond hij eenen trouwen vriend in François Lambert van Avignon. Toen Hamilton hier eenigen tijd vertoefd en de leere der waarheid goed onderzocht had, dreef hem zijn verlangen, om zijne landgenooten met de heerlijke schatten van Christus Jezus bekend te maken, naar Schotland terug. Te vergeefs trachtte zijn vriend hem met tranen te bewegen van dit plan af te zien. Hamilton gevoelde zich van God geroepen naar Schotland te gaan en hij ging. Hij vond echter bij het volk weinig geboor, toen hij hen de verwerpelijkheid van Rome's leer trachtte aan te toonen. Toch vreesden hem de geestelijken. Onder voorwendsel van een vrij twistgesprek met den dominikaan Campbell, een der beroemdste Roomsche godgeleerden van dien tijd, werd hij naar St. Andrews gelokt. Hier werd hij gevangen genomen en voor den rechterstoel des Aartsbisschops gebracht. Hamilton werd een lange rij van kettersche stellingen ten laste gelegd. Hij verdedigde zich tegen de beschuldigingen van ketterij en verkondigde Christus den Heere. Doch zijne vijanden haastten zich hem den mond te stoppen en veroordeelden hem spoedig ter dood.

In den kerker beproefden de geestelijken hem tot herroeping van zijne belijdenis te brengen. Doch de martelaar bleef standvastig. Campbell zelf was verplicht te erkennen, dat Hamilton's aanvallen op Rome schriftuurlijk waren, terwijl de priester Alesius, die den martelaar bekeeren wilde, voor Gods Woord gewonnen werd. De punten, waarop Hamilton werd veroordeeld, betroffen de leer der rechtvaardigmaking uit genade, de verwerping van 's menschen vrijen wil, de oorbiecht en het vagevuur. Toen de martelaar niet te bewegen was om te herroepen, werd hij aan den wereldlijken rechter overgeleverd, die hem voor de poort van het St.-Salvatorscollegie, onder de gruwelijkste martelingen, liet verbranden. Met de woorden: »Heere Jezus, ontvang mijnen geest," stierf hij, nog slechts 25 jaren oud. Zijn tegenstander, Campbell, dien hij nog zijn valschheid had verweten, stierf kort daarop krankzinnig.

De Gaay Fortman